

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

Temel Haklara ve Kadın Erkek Eşitliğine Duyarlı Afet Yönetimi Rehberi ve Kontrol Listesi

Rehber ve Kontrol Listesi Avrupa Birliği Başkanliğı tarafından yürütölen “Temel Haklar Sektör Koordinasyonunun Güçlendirilmesi” Teknik Destek Projesi kapsamında hazırlanmıştır.

Rehber, uluslararası insani yardım standartları, ulusal stratejiler ve eylem planlarının incelenmesinin yanı sıra proje kapsamında gerçekleştirilen odak grup toplantılarında afet ve acil durum aktörleri tarafından dile getirilen geri bildirimler dikkate alınarak oluşturulmuştur.

Amaç

Rehber, ulusal afet yönetimi paydaşlarına, kırılğan grupların temel haklarını afet risk azaltma süreçlerine entegre etmelerine ve kendi politikaları ile uygulamalarını insan hakları ve kadın-erkek eşitliği temelli bir perspektifle geliştirmelerine yardımcı olmayı hedeflemektedir.

Afet risk azaltma çalışmalarına temel haklar ve kadın erkek eşitliği perspektifinin entegre edilmesi, toplumların afetlere karşı daha dayanıklı ve hazırlıklı olmasını sağlamak için temel bir yaklaşımdır. Bu rehberin ulusal afet yönetimi paydaşları tarafından kullanılması, toplumun tüm bireylerinin yaşam haklarını ve insanlık onurunu koruyan etkin bir afet yönetimi gerçekleştirmesine yardımcı olur.

Rehber ve kontrol listesi, öncelik verilmesi gereken konuları, anahtar faaliyet örneklerini ve doğrulama soru listelerini içeren kapsamlı bir çerçeve sunar. Bu sayede, afet yönetimi süreçlerinde kırılğan grupların temel ihtiyaçlarının görünür olması, güvence altına alınması, eşit ve kapsayıcı bir erişimin desteklenmesi amaçlanmaktadır.

Rehberin İçeriđi

- ✓ Uluslararası Standartlar
- ✓ Ulusal Stratejik Planlar ve Eylem Planları
- ✓ Temel Prensipler
- ✓ Politika Seviyesinde Kırılğan Grupların Entegrasyonu
- ✓ Kırılğan Gruplar Perspektifinden Afet Yönetimi Kesişen Alanlar
- ✓ Veri Yönetimi ve Kırılğan Gruplar
- ✓ Çalışma Alanlarına Yönelik Örnek Uygulama Standartları

Bu doküman Avrupa Birliği'nin mali desteğiyle üretilmiştir. Bu dokümanın içeriğinden sadece WEGlobal Danışmanlık A.Ş. liderliğindeki konsorsiyum sorumludur ve hiçbir şekilde Avrupa Birliği veya T.C. Dışişleri Bakanliğı Avrupa Birliği Başkanliğı'nın görüşlerini yansıttığı şeklinde yorumlanamaz.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

Afet Risk Azaltma Politika Geliştirme Aşamasında Kırılgan Gruplar için Temel Haklar Yaklaşımının Entegrasyonu

Kırılgan grupların afet risklerinin tanımlanması

1

Kırılgan gruplar kimlerdir? Kırılgan grupların açık, net ve anlaşılır şekilde tanımlanması
Zarar görebilirlik kriterleri nedir? Tüm kırılgan gruplar için ortak ve her bir kırılgan gruba özgü zarar görebilirlik kriterlerinin belirlenmesi
Mevcut ve geliştirilebilir kapasiteleri nedir? Her kırılgan gruba özgü kapasitelerin üst seviyede tanımlanması
Kırılgan grupların afet riskleri nelerdir? Tüm kırılgan gruplar için ortak ve her bir kırılgan gruba özgü afet risklerinin belirlenmesi

Afet risklerinin temel haklara etkisinin belirlenmesi

2

Tanımlı riskler hangi hakları doğrudan etkiler? Her bir kırılgan grup ve risk özelinde ilgili hakların belirlenmesi (yaşam hakkı, barınma hakkı, güvenlik hakkı, beslenme hakkı vb.)
Riskler haklara erişim sürekliliğini nasıl etkiler? Risklerin gerçekleşmesi durumunda hakların ne şekilde etkileneceğinin tanımlanması
Haklara erişimde yaşanabilecek zorluklar nelerdir? İlgili risklerin gerçekleşmesi durumunda belirlenen haklara erişimde yaşanacak zorlukların belirlenmesi
Haklara erişimde zorlukların ortaya çıkma olasılığı nedir? Olasılık değerlendirmesinin yapılması ve önlemler için öncelik alanlarının belirlenmesi

Politikaların belirlenmesi-geliştirilmesi

3

Mevcut politikadaki boşluklar nelerdir? Mevcut afet yönetimi politikalarında kırılgan grupların haklarına yönelik geliştirilmesi gereken alanların belirlenmesi
Haklara erişimde ortaya çıkacak zorlukların kök nedeni nedir? Risklerin ortaya çıkması durumunda hakların sürekliliğini etkileyecek ve erişim engellerine neden olacak kök nedenlerin tanımlanması.
Temel hakların korunması ve zorlukları ortadan kaldırmak için gerekli politika ihtiyacı nedir? Hakların korunması ve erişim zorluklarına sebep olacak kök nedenlerin ortadan kaldırılması için politikaların belirlenmesi
Kırılgan grupların güçlendirilmesine yönelik ihtiyaçlar nelerdir? Kırılgan grupların afetlerde haklarına erişimin korunması ve sürekliliğinin sağlanması için güçlendirme ihtiyaçlarının tanımlanması.

Görev ve sorumlulukların tanımlanması

4

Alınması gereken ana tedbirler nelerdir? Politikaların hayata geçirilmesi için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi
Sorumlu kimdir? Her bir ana tedbirden sorumlu yapının tanımlanması
Uygulama için gerekli yetkiler nelerdir? Sorumluların yerine getirilmesi için gerekli yetkilerin tanımlanması ve (ihtiyaç varsa) yeni yetki tanımlamalarının yapılması
Kurumsal kapasite ve destek ihtiyacı nedir? Uygulamaya yönelik destekleyici yapı ve kapasite ihtiyaçlarının belirlenmesi (varsa) ek destekleyici ihtiyaçların tanımlanması

Etkin entegrasyon için kontrol soruları

Politika geliştirme sürecinde hedef kitlenin etkin katılım sağlandı mı?

Kırılgan gruplar ve özel riskleri açık, anlaşılır ve kapsayıcı şekilde tanımlandı mı?

Afet yönetiminde kırılgan grupların haklarının korunması ve erişim sürekliliğinin sağlanmasına yönelik her bir kırılgan grubun tanımlı risklerine yönelik gerçekçi politikalar mevcut mu?

Kırılgan grupları güçlendirmeye yönelik politikalar tanımlandı mı?

Politikalar hak temelli ve kapsayıcı mı?

Görev ve sorumluluklar ile bu sorumlulukları yerin getirmek için gerekli yetki ve destekleyici unsurlar belirlendi mi?

Afet yönetiminde temel hakların korunması ve sürekliliğine yönelik izleme değerlendirme sistemleri mevcut mu?

This project is funded by the European Union.

Guidelines and Checklist for Disaster Management responsive to Fundamental Rights and Gender Equality

The Guidelines and Checklist were prepared under the “Technical Assistance for Strengthening Fundamental Rights Sector Coordination” Project carried out by the Directorate for EU Affairs.

The Guidelines have been crafted by reviewing international humanitarian aid standards, national strategies, and action plans, along with the feedback provided by disaster and emergency actors in the focus group meetings held under the project.

Purpose

The Guidelines aim to assist national disaster management stakeholders in integrating the fundamental rights of vulnerable groups into disaster risk reduction processes and aim to improve their policies and practices from a human rights and gender equality-based perspective.

Integrating the perspective of fundamental rights and gender equality into disaster risk reduction efforts is an elemental approach to ensure more resilient and well-prepared communities for disasters. The Guidelines will help national disaster management stakeholders perform effective disaster management that protects the right to life and human dignity of all members of society.

The Guidelines and Checklist provide a comprehensive framework containing priority areas, key activity examples and verification question list. Thus, the Guidelines aim to make the essential needs of vulnerable groups visible and secure in disaster management processes and to support equal and inclusive access.

Content of the Guidelines

- ✓ International Standards
- ✓ National Strategic Plans and Action Plans
- ✓ Fundamental Principles
- ✓ Integration of Vulnerable Groups at the Policy Level
- ✓ Cross-cutting Fields of Disaster Management from the Perspective of Vulnerable Groups
- ✓ Data Management and Vulnerable Groups
- ✓ Exemplary Implementation Standards for Areas of Work

This project is funded by the European Union.

Integration of Fundamental Rights Perspective for Vulnerable Groups in Disaster Risk Reduction Policy Development

Identifying disaster risks for vulnerable groups **1**

Who are the vulnerable groups? Clear and comprehensible definition of vulnerable groups.
What are the vulnerability criteria? Determining common and specific vulnerability criteria for each vulnerable group.
What are the existing and potential capacities? High-level identification of capacities specific to each vulnerable group.
What are the disaster risks for vulnerable groups? Identifying common and specific disaster risks for all vulnerable groups.

Determining the impact of disaster risks on fundamental rights **2**

Which rights are directly affected by defined risks? Identifying relevant rights for each vulnerable group and for each risk (right to life, right to housing, right to security, right to nutrition, etc.).
How do risks affect the continuity of access to rights? Identifying how rights will be affected in the occurrence of risks.
What are the potential challenges in accessing rights? Identifying the difficulties that may arise in accessing the identified rights in the event of the occurrence of related risks.
What is the likelihood of encountering challenges in accessing rights? Conducting a probability assessment and identifying priority areas for measures.

Policy formulation and development **3**

What are the gaps in current policies? Identifying areas that need to be improved regarding the rights of vulnerable groups in existing disaster management policies.
What is the root cause of challenges in accessing rights? Identifying the root causes that would affect the continuity of rights and lead to access barriers in the occurrence of the risks.
What is the necessary policy requirement to protect fundamental rights and address challenges? Identifying policies to eliminate the root causes that threaten rights and create access barriers.
What are the needs for empowering vulnerable groups? Identifying the empowerment needs to ensure the protection and continuity of access to rights for vulnerable groups in disasters.

Defining duties and responsibilities **4**

What are the main measures to be taken? Identifying the measures necessary for the implementation of policies.
Who is responsible? Defining the structure responsible for each main measure.
What are the necessary authorities for implementation? Defining the authorities required to fulfil responsibilities and if necessary, establishing new authority designations.
What is the institutional capacity and support need? Identifying the supporting structure and capacity requirements for implementation, and if necessary, identifying additional support needs.

Control questions for effective integration

- Has there been effective participation of the target audience in the policy development process?
- Have vulnerable groups and their specific risks been clearly and inclusively defined?
- Are there realistic policies in place to protect the rights of vulnerable groups and ensure continuity of their access in disaster management, addressing the defined risks for each vulnerable group? Have policies been identified to empower vulnerable groups?
- Are the policies rights-based and inclusive?
- Have the duties and responsibilities, along with the necessary authorities and supportive elements to fulfil these responsibilities, been identified?
- Are there any monitoring and evaluation systems in place to ensure the protection and continuity of fundamental rights in disaster management?

